

Z Donatkami kosztuje
w prenumeracie: Bez po-
czty: kw. r. 4 zł.;
miesięcz. 1 zł. 40 cent.
poczta: kwartalnie 5 zł.;
miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolumnie,
drukem garmont, 7 cen-
tów od wiersza. — Reklamy
pocztowe.

Część urzędowa.

Wiedeń, 3. września. Dnia wczorajszego wyszły w c. k. radwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i zostały rozestane zeszyty XXIX. i XXX. dziennika ustaw państwa.

Zeszyt XXIX. zawiera:

Nr. 71. Traktat między Austryją i Bawaryą z 17. czerwieca 1863, względem komunikacji kolejną żelazną z Hof na Aseh do Eger i z Eger do Waldsassen. (Zawarty w Mnichowie dnia 17. czerwieca 1863, ratyfikowany dnia 12. lipca 1863. Ratyfikacye wymieniane zostały dnia 31. lipca 1863 w Mnichowie.)

Nr. 72. Druga konwencya dodatkowa z 23. czerwieca 1863, do konwencyi między Austryją i Bawaryą z 1. lutego 1863, względem kwaterunku i zaopatrywania ces. austriackich wojsk w Bawaryi i względem dostarczania im podwod. (Zawarta w Wiedniu dnia 23. czerwieca 1863. Ratyfikowana za pomocą wymiany wzajemnych deklaracyi ministerjalnych, uskutecznionej dnia 4. sierpnia 1863 w ces. ministerstwie spraw zagranicznych.)

Zeszyt XXX. zawiera:

Nr. 73. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 23. sierpnia 1863, względem zwracania należności przy wywozie piwa za granicę.

Nr. 74. Obwieszczenie ministerstwa finansów z 28. sierpnia 1863, względem zniesienia pobocznego urzędu celnego I. klasy w Montalcene a wyniesienia pobocznego urzędu celnego w Canal Rossa z klasy II. do I.

Nr. 75. Obwieszczenie ministerstwa finansów z 28. sierpnia 1863, względem zniesienia głównego urzędu celnego II. klasy w Gorycy.

Z tym zeszytem wyszedł oraz i został rozestany *rejestr osnowy* wydanych w *sierpniu* 1863, zeszytów dziennika ustaw państwa.

Część nieurzędowa.

Lwów, 5. września.

Jener. Kor. donosi, że minister domu cesarskiego i spraw zagranicznych hr. Rechberg, jako też radca nadworny i ministeryalny baron Biegeleben, którzy towarzyszyli Najjaśniejszemu Panu do Frankfurta, nie powrócą w świątę Jego Mości Cesarza do Wiednia. Zadanie tych mężów stanu nie jest jeszcze skończone; bo chociaż nie będą się odbywać formalne konferencye ministerjalne w Frankfurcie, muszą przecież ministrowie, którzy towarzyszyli swoim Monarchom na kongres frankfurcki, wykończyć formalnie i przygotować do praktycznego wykonania dzieła, które uradzili i sankcyonowali ich Monarchowie. — Ta sama *Jener. Kor.* dowiaduje się, że wyszło już najwyższe postanowienie względem banku, projektowanego przez barona Thierry w spółce z John Orellem Lever.

Z teatru wojennego w Królestwie Polskiem otrzymała *Jener. Kor.* doniesienia, potwierdzające wiadomość o klęsce dowódcy powstańców Taczanowskiego. Jego oddział liczący do 2000 ludzi, ścigały wojska rosyjskie od 25. sierpnia, a dnia 29. z. m. rozbiły go zupełnie. Powstańcy stracili kilkaset ludzi w poległych, ranionych i pojmany; cały pakunek i znaczne zasoby broni miały dostać się w ręce wojska, a jeszcze większe zasoby żywności i mundurów zostały zniszczone. — *Czas wczorajszy* nie ma żadnych nowin z widowni powstania.

List turyński, o którym wspominaliśmy wczoraj, donosił, że gabinet tamtejszy przygotowuje protest przeciw artykułowi 8. projektu reformy związkowej. Teraz dowiaduje się *Jener. Kores.* że nie idzie tu o formalny protest, lecz o okólnik do głównych mocarstw — nie wiadomo czy także do Prus — w którym gabinet turyński ma wyłuszczyć swoje zarzuty przeciw wypadkom w Frankfurcie.

La France podaje znowu szczegóły projektowanej konstytucyi rosyjskiej. Dziewięć części państwa: Finlandya, prowincye nadbaltyckie, Wielkorosya, Małorosya, Rosya południowa, Rosya zachodnia, Polska, Rosya wschodnia i Syberya, mieć będą osobne sejmy krajowe, Rosya kaukaska i amerykańska otrzymają inne instytucyje, a Polska, jeżeliby nie chciała wysłać posłów do izby deputowanych państwa, mieć będzie odrębną administracyę konstytucyjną. Tak daleko sięgają doniesienia *la France*, która zresztą sama nie umie odpowiedzieć na pytanie, jakie ostatecznie wynikną uchwały z obrad, odbywać się mających nad projektem konstytucyi.

Monarchia Austriacka.

Lwów, 4. września. (*Czynności rady miejskiej.*) Wczoraj wieczór odbyło się w sali ratuszowej zwyczajne posiedzenie rady miejskiej. Obecnych radnych było 62. Obradom przewodniczył w zastępstwie burmistrza radca magistratu p. Wrabels. Po odczytaniu i przyjęciu protokołu posiedzenia z dnia 20. sierpnia r. b. zabrał głos radny Dr. Rodakowski, i oznajmił, że komisya wysadzona do

zdania sprawy względem rozszerzenia polskiego gimnazjum Franciszka Józefa, dopiero na przyszłym posiedzeniu przedłoży radzie projekt odpowiedzi na najnowszy reskrypt c. k. prezydium namieśtnictwa w sprawie pomienionego gimnazjum. To oświadczenie przyjęło do wiadomości. Potem przystąpiono za przyzwoleniem rady do dyskusyi nad nagłym wnioskiem sekcji 2giej względem rozszerzenia linii akcyzowej między rogatką Siechowską a Łyczakowską. Sprawozdawca sekcji radny Dr. Pfeiffer usiłował w dłuższym wywodzie udowodnić potrzebę rozszerzenia linii między pomienionymi dwoma rogatkami. Położenie obecne tej linii jest bardzo niekorzystne, znajduje się bowiem na niej pięć przesmyków przytykających bezpośrednio do lasu, tak, iż przy największej czujności ze strony straży akcyzowej niepodobna prawie zapobiedz przemysłnictwu. Już przed dziesięciu laty władze rządowe zwracały uwagę na tę niedogodność, i starały się o uregulowanie tej linii, w r. 1859 organa miejskie tę sprawę wznowiły, lecz nie osiągnięto rezultatu. Teraźniejsza miejska komisya administracyjna zwiędziwszy całą przestrzeń między rogatką Siechowską a Łyczakowską, przekonała się naocznie o niepodobieństwie zapobieżenia przemysłnictwu w tej stronie miasta, przedkłada szczegółowy plan, według którego linia wspomniana dla uchronienia miasta od znacznych szkód wynikających z przemysłnictwa, ma być dalej posunięta, mianowicie od Snopkowa ponad wąwóz do karczmy Lewakowskiego, ztamtąd do rogu cegielni Ochockiego, potem górą do Pohulanki, dalej poza Cetnarówką do drogi wiodącej do Pasiek, a ztąd do rogatki Łyczakowskiej. Sprawozdawca starał się dalej wykazać datami statystycznymi, że uszczerbek, jakoby w skutek tego rozszerzenia linii akcyzowej przez wciągnięcie wskazanego obszaru w obręb miasta, mianowicie przez wcielenie do miasta dwóch cegielni i kamieniołomu, w dochodach miasta wynikał, wynagrodzonym byłby sownie nadwyżka w dochodach miasta, bądź przez zatamowanie przemysłnictwa, bądź przez powiększenie konsumeyi w obrębie miasta. Z tych powodów miejska komisya administracyjna zgodnie z sekcya 2ga wniosł, ażeby rada raczyła potwierdzić przedłożony plan rozszerzenia linii akcyzowej między Siechowską a Łyczakowską rogatką.

Radny ksiądz *Ostrowski* sądzi, że przydłużenie linii akcyzowej nie przyniesie miastu żadnej korzyści. Linia teraźniejsza między rogatką Siechowską a Łyczakowską tak jest położona, że strażnikom nawet w dłuższych dystansach ustawionym wzdłuż brzegu lasu łatwo spostrzedz każdego wychodzącego z lasu w obręb miasta. Przeciwnie, gdyby rozszerzono linię według przedłożonego planu, najłatwiej byłoby przemysłnikom dostać się niepostrzeżenie do lasu będącego już w obrębie miasta. Rozszerzając linię należałoby konieczniesz straż pomnożyć, słupy graniczne przestawić, nową rogatkę urządzić, co wszystko znacznych wymagałoby kosztów. Ubytek z kopytkowego z powodu wciągnięcia w obręb miasta dwóch cegielni, wyrabiających rocznie 600.000 cegieł, byłby bardzo znaczny, konsumeya zaś przez wcielenie do miasta obszaru, który bardzo mało jest zaludniony i po większej części pusty, nie mogłaby się powiększyć w takim stosunku, aby wyrównać ubytkowi z kopytkowego przy dostawie cegieł. Mowca oświadcza się przeto przeciw wnioskowi sekcji.

Radny p. *Boczkowski* nie widzi potrzeby rozszerzać już teraz linię akcyzową. Rozszerzenie to byłoby połączone z znacznymi kosztami, a pewności żadnej nie ma, czyli te koszty zwrócą się gminie. Rząd mając długie lata w własnym zarządzie dochody z podatku konsumcyjnego, nie widział się spowodowanym rozszerzać linię, nie ma więc tak nagłej potrzeby, ażeby gmina wzięwszy te dochody w dzierżawę na trzy lata, zaraz w początkach do tak kosztownej zmiany przystępowała, zwłaszcza iż nie wiadomo jeszcze, czyli gmina zyska lub straci na tem przedsiębiorstwie. Dotychczas bowiem nie widać, według zdania mowcy, świetnych rezultatów, gdyż na koszt administracyi w tym tygodniu musiano zaciągnąć pożyczkę 25.000 złr. Mowca wniosł przeto, ażeby tę sprawę odroczyć aż upłynie trzyletni termin dzierżawy, a wtedy gdy się ostatecznie wykaza znaczące zyski dla gminy, będzie można na podstawie nabytych w przeciągu trzech lat doświadczeń, robić zmiany i łożyć na nie koszt.

Radny p. *Paduch* wniosł, żeby tę sprawę wziąć na porządek dzienny przyszłego posiedzenia dla lepszej rozważki. Sprawa jest ważna, a wcale nie tak nagła, żeby ją dziś konieczniesz decydować. Wniosek ten popierają radni pp. *Slaski i Piłkowski*.

Radny Dr. *Hofern* wniosł, żeby zamknąć dyskusyę nad głównym przedmiotem, a głosować nad wnioskiem radnego p. *Boczkowskiego*.

Po zamknięciu dyskusyi poddaje prezydujący poprawkę radnego p. *Boczkowskiego* pod głosowanie. Większość oświadcza się za poprawką, staje więc uchwałą, ażeby sprawę rozszerzenia linii akcyzowej odroczyć aż do końca trzyletniej dzierżawy.

Radny Dr. *Madejski* sądzi, że według porządku czynności rady, poprawka radnego p. Paducha powinna być pierwsza być poddana pod głosowanie.

Przeciw temu oświadcza się radny p. *Armatys* robiąc uwagę, iż rada rozumiała dobrze, nad czem głosowała, głosowanie powtórne po zapadłej już uchwale uchyliłoby radzie.

Radny Dr. *Pfeiffer* sądzi, że należy rozstrzygnąć kwestye, czyli wniosek p. *Boczkowskiego* podług regulaminu był poddany pod głosowanie i że wniosek p. Paducha miał pierwszeństwo. Co do uwag radnego pana *Boczkowskiego* o mniemanych stratach, jakie gmina ponosić ma z powodu dzierzawy akcyzy, oświadcza mowca, że komisya administracyjna wkrótce przedłoży swoje sprawozdanie, z którego się okaże, że tak źle nie jest, jak utrzymuje p. *Boczkowski*. Mowca wnosi w końcu, ażeby poprawka p. Paducha poddana została pod głosowanie.

Prezydujący oświadcza, że skoro wniosek radnego p. *Boczkowskiego*, odraczający sprawę do końca dzierzawy, został przyjęty i uchwała stanowczo zapadła, nie można poddawać już pod głosowanie wniosku żądającego odroczenia na dni 14.

Przystąpiono potem do przedmiotów porządku dziennego.

1. Na wniosek sekeyi 5. (sprawozdawca radny Dr. *Hefern*) uchwalono na podanie dyrekeyi gimnazjum Franciszka Józefa o zmianę ubikacyi tegoż gimnazjum odpowiedzieć, iż rada uznaje wprowadzenie niedogodności terażniejszego umieszczenia, ale nie może na teraz zadość uczynić słusznemu żądaniu dyrekeyi, gdyż miasto związane jest jeszcze na rok kontraktem, od którego pod żadnym warunkiem odstąpić nie może. Uchwalono przytem wyznaczyć komisję, która ma czuwać nad wczesnem wypowiedzeniem i najęciem po upływie roku innej ubikacyi.

2. Na wniosek sekeyi 5. (sprawozdawca radny Dr. *Madejski*) uchwalono do rewizyi regulaminu wysadzić komisję składającą się z 6 członków (mianowicie: dwóch z sekeyi 5ej i po jednym z innych sekeyi), któreby się zajęła oraz rewizyą regulaminu wypłat z kasy miejskiej.

3. Na wniosek tego samego sprawozdawcy uchwalono na miejsce p. *Ustyanowicza* powołać do rady zastępcę p. *Nadwodzkiego*. Wniosek zaś sekeyi, ażeby na miejsce radnego p. *Wojciecha Jurkiewicza*, który złożył mandat, powołano do rady zastępcę pana *Pietzcha* został uchylony, a to po odrzuceniu poprawki radnego ks. *Ostrowskiego*, ażeby się wstrzymać z powołaniem tegoż zastępcy, aż się wyjaśni stosunek jego do gminy z powodu wypowiedzenia najmu realności jego na areszta miejskie. Również odrzucony został wniosek radnego Dra *Landesbergera*, ażeby tymczasowo aż do ukończenia sporu miasta z panem *Pietzchem* powołać następującego zastępcę pana *Jana Klein*. W taki sposób na miejsce radnego p. *Jurkiewicza*, który złożył mandat, nie powołano żadnego zastępcy.

4. Na wniosek sekeyi 5ej (sprawozdawca radny ks. *Formanios*) uchwalono przyjąć na rok jeden z prawem wypowiedzenia w terminie trzech miesięcy, trzech koncypientów do magistratu, dwóch z płacą 600, jednego z płacą 400 zł., i upoważniono sekeye rozdzielić między niższych urzędników conceptowych i dyurnistów magistratu kwotę 507 zł. jako gratyfikacyę.

5. Na wniosek sprawozdawcy radnego p. *Jabłońskiego* uchwalono przyjąć do gminy p. *Jerzego Spernola* cukiernika za opłatą przepisanej taksy.

6. Na wniosek sprawozdawcy radnego Dr. *Pilata* uchwalono zaprezentować konsystorzowi łacińskiemu na posadę pomocniczej nauczycielki przy szkole u św. Marcina pannę *Julianę Jabłońską*, jako najlepiej ukwalifikowaną między kompetentkami na rzeczoną posadę.

Dalsze przedmioty porządku dziennego dla braku dostatecznej liczby obecnych radnych nie mogły przyjść pod obrady. Posiedzenie zamknięto o godzinie pół do dziewiątej wieczór.

Lwów, 4. września. (*Pobożna ofiara.*) Jak donosi lwowski *Słowo*, raczył Jego Mość Cesarz *Ferdynand* ofiarować na restauracyę gr. kat. kościoła w *Samborze* kwotę 600 zł. w. a.

Wiedeń, 3. września. (*Nowiny dworu. — Wiadomości pobieżne. — Okólnik do deputowanych i przygotowania na przyjęcie Cesarza.*) Arcyksiążę *Wilhelm* przybył d. 31. z. m. do *Mnichowa* na inspekeyę wojska związkowego. *Gazeta tryestyńska* odwołuje swoje przedwczorajsze doniesienia, jakoby lord *Blomfield* odwiedził Arcyksięcia *Maxymiliana* w zamku *Miramare*.

Kardynał *Rauscher* dawał przedwczoraj pożegnalny obiad dla powołanego do Rzymu nuncjusza apostolskiego *Monsignora de Luca*, na tym obiedzie byli obecni prałaci i kanonicy katedralni prałaci z *Schotten*, *Klosterneuburga*, *Heiligenkreutz*, *Neukloster*, biskup polowy, proboszcz z *Wiener Neustad*, i inni dygnitarze kościelni. *Monsignore de Luca* opuści *Wiedeń* w piątek, i uda się wprost do Rzymu. Jego następcą będzie nuncjusz apostolski *Lizbony*, który wkrótce przybędzie do Rzymu. Przedwczoraj umarł w *Pradze* fml. *Valentin Veigl de Kriegslouh*, komandor austriackiego orderu *Leopolda*.

Prezydent izby deputowanych wydał do wszystkich w *Wiedniu* obecnych deputowanych rady państwa następujący okólnik: Od burmistrza głównego i rezydencyonalnego miasta *Wiednia* otrzymałem odezwę, w której tenże zawiadamia mię, że reprezentacya gminna *Wiednia* zamierzywszy uroczystym obchodem powitać Jego Ces. Mość za powrotem z *Frankfurtu*, i zaprasza tu obecnych członków izby deputowanych rady państwa do wzięcia udziału w tym

obchodzie. Mam zaszczyt zawiadomić o tem P. T. Panów deputowanych z tą uwagą, że zaproszenie przyjmuje, i mam miłą nadzieję, że tu obecni Panowie deputowani będą chętnie korzystać ze sposobności, aby Jego ces. Mości objawić ponownie uczucia swego uszanowania i lojalnej przychylności. Ponieważ te tylko powozy będą przypuszczone na miejsce przyjęcia i do orszaku Jego ces. Mości, których woźnice mieć będą odznaki, przez pana burmistrza przygotowane dla Panów deputowanych, przeto uprasza się przybyć do izby deputowanych na godzinę przed przybyciem Jego ces. Mości, celem wspólnego ruszenia w pochód. Dzień i godzina przybycia Jego ces. Mości później będą podane do wiadomości. *Wiedeń, 1. września 1863.* *Hasner.*

Udecydowano już, że Cesarz wysiedzi przed gmachem *Bel-laria* zwanym. Słuchacze uniwersytetu wynurzyli życzenie wzięść udział w szpalerze. Wyznaczono im miejsce pomiędzy *Casapiccola* i bramą zamkową. Arsenał miejski będzie ozdobiony chorągiewami gwardyi miejskiej rozwiązanej r. 1848. *Ulica Mariahill* podzielona została na trzy sekeye zostające pod nadzorem radców gminnych *Frum*, *Moler* i *Pointner*, których znowu wspierać będą inni członkowie komitetu przyjęcia i urządzający festyn. Nadzór nad przestrzenią od dworca kolei aż do linii poruczone panom *Nikola*, *Uhl*, *Metaxa*, i *Janowi Mayer*. Kardynał książe *Arcybiskup* wraz z innymi członkami izby panów będzie się znajdował w dworcu kolei. Niższe duchowieństwo będzie ustawione u bram kościołów *Lazarystów*, *Maryahill*, kościoła fundacyjnego i kościoła na przedmieściu *Laimgrube*. Do ozdobienia domów będą użyte chorągwie czarno czerwono złote, białe czerwone, białe błękitne i czarno złote.

Wiedeń, 2. września. *Gazeta wiedeńska* zamieściła artykuł następujący:

„Obrady kongresu monarchów wczoraj formalnie zamknięte zostały. Jak przy otwarciu obrad miał cesarz mowę, w której w owym sposobie prostym i szlachetnym, pierwszą jego mowę charakteryzującym, skutki kongresu skostatował. Nie w tem tylko, iż cały szereg najtrudniejszych kwestyj załatwiony został, nie w tym zewnętrzny rezultacie upatrywał cesarz główne znaczenie odniesionego sukcesu, widział go raczej w samej zgodzie w zasadach kierujących, któremi rządziło się zgromadzenie, a które nie dozwoliły „ażeby chociażby w jednym tylko przypadku“ interes szczegółowy zgodzie stanął na przeszkodzie; książęta niemieccy pokazali zaiste, iż kwestya odnowienia związku dla nich dojrzała, iż stali mają zamiar nadania narodowi niemieckiemu środków, do wyższego politycznego rozwoju, cesarz zaś słusznie i w szlachetnej ufności w siebie na to nacisk położyć mógł, iż nadzieje jakie w bezpośrednię i wspólne działanie książąt położył, „usprawiedliwione zostały.“

Państwa nie zgadzające się — *depesza* telegraficzna wymienia *Baden*, *Meklenburg-Schwerin*, i *Waldek*, które się przeciwko reformie oświadczyły, zaś telegram *Pressy* mówi o sześciu państwach nie zgadzających się — działały podobno pod wpływem różnych zdań i nie zdaje się, ażeby się w wspólnym kroku połączyć miały. Krok jednak takowy nastąpi ze strony większości, która odezwie się w wspólnym piśmie do króla pruskiego. Czyli zaś konferencye ministeryalne odbywać się będą, zdaje się to wątpliwem, w obec ostatnich oświadczeń Prus. Wszakże jak z pewnych podań sądzić można, konferencye te nie nastąpią zaraz po zjeździe książąt, jak dawniej myślano. Dalsza postawa Prus tak w tej kwestyi jak i w wielu innych deydować będzie.“

„Telegram z *Frankfurtu* przyniósł przegląd zmian którym uległ akt reformy przez *Austrię* projektowany. Z telegramu tego nie można jeszcze osądzić znaczenia tych zmian, zdaje się jednak, iż zmiana w dyrektoryacie ważniejsze może mieć następstwa. Niektóre zaś modyfikacye z poprzednich doniesień znane już były.“

Hiszpania.

(*Konwencya z Francją.*) *Correspondencya* potwierdza w sposób urzędowy, że pomiędzy *Francją* a *Hiszpanią* zawarta będzie konwencya, na mocy której wynagrodzenie za wojnę w *Kochinchinie* rozdzielone będzie w równych częściach między te obadwa mocarstwa.

Proponowano użyć zaraz tę sumę dla *Manilli*.

Francya.

Paryż, 1. września. (*Różne wiadomości.*) Cesarzowa z Cesarzowiczem opuścili wczoraj pałac w *Saint-Cloud* udając się do *Biarritz*.

Wczoraj odbyła się znów rada ministrów w *Saint Cloud* pod prezydencyą Cesarza. Przedmiot narady dotad niewiadomy; że zaś rada odbyła się zaraz po audyencyi posła pruskiego, hrab. *Golca*, wnoszą przeto, iż traktowano na niej sprawy przez tegoż na audyencyi poruszone.

Dziennik departamentowy *la France centrale* w *Blois* wychodzący, zawieszony został na dwa miesiące rozporządzeniem ministra spraw wewnętrznych za to, iż twierdził, że poseł francuzki w *Petersburgu* żądał audyencyi u księcia *Gorzakowa*, i nie odebrał żadnej odpowiedzi. Rozporządzenie ministeryalne upatrzyło w fałszywym tem doniesieniu zamiar wzniecenia nienawiści i pogardy przeciwko rządowi.

Dzienniki francuzkie zajęte głównie dalszem rozsiewaniem pogłosek o nowo zawiązującym się przymierzu między *Rosją* i *Pru-*

sami a Francją. a następnie o zupełnej zmianie systemu rządu w Rosyi. *La Patrie* twierdzi, że poseł rosyjski w Petersburgu odebrał zlecenie zawiadomienia o tem rząd francuzkiego, zwracając jego uwagę, iż według projektu, nad którym pracują w Petersburgu, Polska byłaby w pozycji zupełnie wyjątkowej, i miałaby sobie przyznane daleko większe koncesye, niżeli je trzy mocarstwa zażądały. *La France* podaje według korespondencji z Moskwy z d. 10. (22.) sierpnia cały projekt przyszłej konstytucji państwa rosyjskiego. Według tego projektu, przyszły rząd konstytucyjny miałby dwie izby prawodawcze, senat z 300 członków dożywotnych złożony i izbę obieralną z 450 członków. Polska zaś miałaby sejm osobny w Warszawie obradujący, i wysłałaby prócz tego reprezentantów do ogólnej izby prawodawczej, tak jak Finlandya, i t. p. Projektowi temu sprzeciwiać się ma stronnictwo dworskie, któreby w skutek jego przeprowadzenia wpływ swój straciło. Cesarz zaś Alexander ożywiony jest najliberalniejszymi zamiarami, przełamie wszystkie trudności i t. d.

La France przemawia za tym projektem w duchu bardzo dla Rosyi przychylnym, i upatruje w nim najlepszy środek uspokojenia Polski. Rosya, zdaniem jej, dojrzała do wolności, zniesienie państwa i poddaństwa prowadzić musi koniecznie do systemu reprezentacyjnego, a monarchowie sami muszą zrobić w państwach swych noc 4. sierpnia (zniesienie przywilejów szlachty w niegdyś konstytuancie francuzkiej) w razie przeciwnym ludy je same zrobią na drodze rewolucyi. W tym sensie podobnymi frazesami *la France* zapisała artykuł, całą połowę dziennika zajmujący.

Independance belge. która pierwsza z pogłoskami powyższymi wystąpiła, cieszy się teraz, iż je i inne dzienniki potwierdzają, nie wiedząc zaś nic pewnego. widzi jedynie zupełne rozbitcie porozumienia między Francją, Anglią i Austrią i upadek wszelkiego podobieństwa do wojny.

Indep. belge wytłumaczyć sobie dotąd nie może tajemnicy, w której dotąd ostatnie noty trzech mocarstw trzymane są. Przypuściłoby wprawdzie można, iż Francya, przez grzeczność dla Rosyi, noty swej wcale nie ogłosi, ale względów podobnych inne mocarstwa, a mianowicie Anglia, mieć nie mogą.

Szwajcarya.

Berna, 29. sierpnia. (Kwestya żydowska.) Wielka rada w Aargau powzięła wczoraj uchwałę w kwestyi żydowskiej, i to w duchu przychylenia się do wezwania zgromadzenia związkowego. Na wniosek rządu i większości komisji uznano, że żydom należy dozwolnić wykonywanie praw politycznych. Co do przyznania im praw obywatelstwa zastrzeżono dalsze obrady. Uchwała zapadła większością 89 głosów przeciw 64.

Księżstwa Nadnajskie.

Bukareszt, 28. sierpnia. (Różne wiadomości.) Podczas gdy minister sprawiedliwości Barbu Bellio pozostawał na urlopie, prezydent ministrów Crezulesco administrował departamentem sprawiedliwości, i unieważnił wiele rozmaitych rozporządzeń Barbu Belli, a nawet cofnął kilka nominacji, które na przedstawienie tegoż wydane zostały. Gdy pan Barbu Bellio powrócił z urlopu, uzalał się przed księciem Couzą na postępowanie prezydenta ministrów, lecz od księcia nie mógł uzyskać zadość uczynienia. Podał się przeto do dymisji, i Crezulesco, prezydent ministrów, i minister spraw wewnętrznych znowu teraz administruje ministerstwem sprawiedliwości. W miejsce pułkownika Casimira i Cornesco pułkownik Baciński i podpułkownik Calinesco mianowani zostali, pierwszy prezydentem, drugi wiceprezydentem wojskowej rady rewizyjnej. Dekret książęcy z 19. sierpnia ustanawia komisję tymczasową, która ma polecenie zbadać i ułożyć dokumenta klasztorów, które dekretem książęcym pozbawione zostały dochodów, a to, by prawa tychże klasztorów uregulować i ich dochody oznaczyć. Koszta wynagrodzenia tej komisji mają także klasztory ponosić.

Rada municypalna miasta Bukaresztu uznała rozmaite ulepszenia za niezbędne, a mianowicie kanalizację miasta, osuszenie bagien w mieście, poprawienie bruku, uregulowanie Dimbowicy, założenie wodociągu itd., i aby to wszystko przyprowadzić do skutku, uchwaliła pobór nowych podatków. Między temi zasługują na wspomnienie podatki na spirytusy, tytoń, cygara, ocet, wody mineralne, cukier, kawę, olej, wosk, zapalki i karty do gry. Nałożono także podatek na tych, co trzymają konie. Od wszystkich towarów sprowadzonych do kraju ma się płać 2½, od przedmiotów zbytkowych 5 pct. ich wartości. Ministrowi wojny dozwolono kredyt nadzwyczajny na 28.107 piastrow, na wynagrodzenie oficerów i żołnierzy, którzy mieli udział w ekspedycji przeciw 300 Polakom w Mołdawii.

Pod Cotroveni wojska mołdawsko-wołoskie w sile 8500 ludzi rozbiły obóz do ćwiczeń, którym dowodzi osobiście minister wojny, i generał sztabu Floresco; oczekują na przybycie oficerów serbskich, z których wielu ma być obecnymi ćwiczeniom. Zeszłej niedzieli odbyło się w obozie solenne nabożeństwo na którym znajdował się także książę Couza. O godzinie 10., odbył przegląd wojska otoczony swoim sztabem i oficerami misyi francuzkiej. Stan wody na Dunaju jest tak niski, że pomiędzy Turn Severin i Orsową poczta i podróżni jeżdżą na kołach.

Od granicy Bośni donoszą, że w Bośni wybuchła gwałtowna zaraza na bydło i rozszerza się tem bardziej, że rząd turecki nie obmyśla żadnych środków dla jej powstrzymania. Nie zabroniono nawet

sprzedaży mięsa z chorych bydła, to też powszechnie obawiają się wybuchu morowego powietrza.

Z Bośni wysłano wezwanie do patriarchy karlowickiego, aby za przykładem kościoła rzymskiego wysłano do Bośni biskupów i kapłanów, a mianowicie aby młodzież bośniacką przyjmowano do gimnazjum karlowickiego i do tamtejszych instytucji teologicznych, aby Bośnia mogła nareszcie uwolnić się od cheiwości biskupów greckich.

Kronika.

(Pożary.) Dnia 2. b. m. zrana powstał pożar w Kulikowie w obwodzie żółkiewskim u gospodarza Jana St., i zgorzało 7 domów mieszkalnych i 10 budynków gospodarskich, a oprócz tego znaczne zasoby zboża i 1 krowa. Urząd powiatowy zarządził w swoim okręgu składkę na pogorzelców.

W tym samym obwodzie, w Hołem rawskim zgorzał 29. z. m. od uderzenia piorunu dom włościanina Szczepana J.

Nakoniec w Załocach nowych w obwodzie złoczowskim, weszła się ogień z niawiadomej przyczyny na dniu 29. z. m., i w przeciągu godziny zniszczył 6 domów włościańskich z kilkoma budynkami gospodarskimi, przez co 9 famii pozostało bez przytulku i pożywienia. I tu także zarządzona została składka w powiecie.

Otrzymałmy też dzisiaj szczegółowy raport o pożarze, który na dniu 29. z. m. dotknął powiatowe miasto Oświęcim. Ogień wszczął się o godzinie ½1 w południe zapewne przez nieostrożność w jednym z domów naprzeciw starego klasztoru, i szerzył się z taką szybkością za popędem wiatru, że najdalej w pół godziny stała już połowa miasta w płomieniach. Zgorzały tedy: magistrat, kościół, bóżnica żydowska, urząd powiatowy i urząd podatkowy, a nadto 110 domów z budynkami gospodarskimi. Na kościele i magistracie spłonęły tylko dachy; w urzędzie podatkowym ocalały kasa i książki; ale z urzędu powiatowego zdolano uratować tylko księgi gruntowe, inwentaryalne i konskrypcyjne, wszystko inne zaś i rzeczy naczelnika powiatu wartości do 1500 zł. stały się pastwą płomieni. Szkody są ogromne, ale szczęściem nie zgiął nikt z ludzi.

(Kolej do Czerniowiec.) Przedwczoraj wieczorem przybył tu z Krakowa i stanął w hotelu George inspektor kolei Karola Ludwika P. Ofenheim z dwoma inżynierami angielskimi, którzy mają zwiędzić przestrzeń ze Lwowa do Czerniowiec, a prawdopodobnie będą budową tej linii osobiście kierowali. Dnia ma tu przybyć jeszcze 3 inżynierów angielskiego stowarzyszenia.

(Samobójstwo.) Dnia 10go z. m. obwiesił się w Beremianach w obwodzie tarnopolskim, parobek Iwan L., ścigany za popełnioną kradzież.

(Przyrząd do niszczenia szarańczy.) Gazeta rolnicza w ostatnim swoim numerze podaje wiadomość, że mechanik warszawski p. I. A. Sztaffel, znany wynalazca maszyny rachunkowej, obecnie wynalazł przyrząd do niszczenia szarańczy.

Przyrząd ten, jest to piec, urządony w ten sposób, że płomień w nim nie idzie w górę, ale siłą wiatru, za pomocą pewnego rodzaju wiatraka jest party na dół i wychodzi ze spodnich rusztów, przy podstawie pieca urządzonych i wypala szkodliwe owady i ich zarodki w ziemi złożone. Cały przyrząd ważący przeszło 800 funtów, musi być ciągniony przez parę koni lub wołów. Do obsługi potrzebuje trzech ludzi i wedle obliczeń w ciągu 2½ godzin, wypala jeden morg.

Wynalazek p. Sztaffla jest jedyny w swoim rodzaju, ajako mogący wielkie przynieść korzyści, zasługuje na rozpowszechnienie.

— „Osservatore Triestino“ z 5go z. m. ogłasza list p. Miami, znanego podróżnika afrykańskiego, który wynurza ponownie powątpiewanie co do dokonanego niedawno, przez kapitanów angielskich Speke i Grant, odkrycia źródeł Nilu, a przytem donosi, że dla bliższego zbadania tychże źródeł, przedsiębierze pod opieką Cesarza austriackiego wyprawę, do której przyłączyło się dwóch oficerów z instytutu wojskowo-geograficznego i z marynarki wojennej austriackiej, którzy sprawdzą wskazane przez p. Miami punkta astronomiczne. P. Miami wynurza jednocześnie życzenie, ażeby w wyprawie tej wziął także udział jaki Anglik, specjalnie wykształcony i posiadający język francuski.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 4go września. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów: miec pszenicy (83 H) 2zł. 77 c.; żyta (78 H) 1 zł. 52 c.; jęczmienia (64 H) 1 zł.; owsa (46 H) 1 zł. 5 c.; hreczki 1 zł. 59 c.; kartofli 57 c.; cełnar siana 1 zł. 22 c.; okłotów 76 c.; sag drzewa bukowego 9 zł. 73 c.; sosnowego 7 zł. 93.

Bochnia, 29. sierpnia. Na naszym dzisiejszym targu były następujące przeciętne ceny:

	Miec ważył funtów	Przywie- ziono mieców niż. austr.	Sprzedano	Płacono w przecięciu za 1 miec w. a.	
				zł.	c.
Miec pszenicy	85	1000	1000	3	.
„ żyta	75	700	700	2	10
„ jęczmienia	65	500	500	2	16
„ owsa	51	200	200	1	75
„ kukurudzy
„ kartofli	250	250	1	25

Ostatnia poczta.

Z nad granicy obwodu Rzeszowskiego donoszą nam z dnia 2. b. m. o potyczce zaszłej dnia 31. z. m. pod Łązkim przy samej granicy między małym oddziałem rosyjskim a powstańcami, którzy jak się zdaje z rozbitych oddziałów Ruckiego i Wa-

